

คำอธิบาย

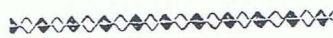
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บรรพ ๓

โดย

หลวงประดิษฐมนูธรรม

(ต่อจากปีที่ ๔ เล่ม ๑)

ส่วนที่ ๒ ความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง

Part II. Liability for Defect.

คำอธิบายทั่วไป

ความรับผิดของผู้ขายเพื่อชำรุดบกพร่อง เป็นหน้าที่

๑. หน้าที่ของผู้ขายนอกจากการส่งมอบคั้งได้อธิบายมาแล้ว
ในบางตำราได้จัดรวมหน้าที่ในเรื่องความรับผิดของผู้ขาย ๓
ประการเข้าไว้ในหัวข้อเดียวกันคือ “หน้าที่ในการรับรอง”

สำคัญอันหนึ่งของผู้ขาย กล่าวคือ ผู้ขายมิใช่จะมีหน้าที่
แต่เฉพาะส่งทรัพย์สินที่ซื้อขายให้ผู้ซื้อแต่อย่างเดียว ผู้
ขายยังต้องมีหน้าที่ ๆ จะทำให้ผู้ซื้อได้เข้าครอบครองและ
ถือเอาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน นั้นโดยปกติข ปรากฏ
การ รับ กวน รอนสิทธิ (ความรับผิดชอบในการรอนสิทธิจะ
อธิบายในส่วนที่ ๓) และยังจะต้องมีหน้าที่ ๆ จะรับรอง
ให้ผู้ซื้อสามารถใช้ตัวทรัพย์สินนั้นเหมาะสมแก่ประโยชน์
อันมุ่งจะไว้ เป็นปกติหรือตามที่มุ่งหมายในสัญญา เหตุ
ฉะนั้นถ้าตัวทรัพย์สินที่ขายนั้นเกิดชำรุดบกพร่องขึ้นอัน

(L'obligation de garantie) อันแยกออกได้เป็น

ก. หน้าที่ในการรับรองจำนวนทรัพย์สินที่ซื้อขาย (ความรับผิดชอบเพื่อขาดตกบกพร่องหรือต่ำกว่าจำนวน) ให้คู่ค้าอธิบายได้มาตรา

๔๖๕-๔๖๗

ข. หน้าที่ในการรับรองให้ผู้ซื้อได้ใช้ตัวทรัพย์สินนั้นเหมาะสมแก่ประโยชน์ตามที่มุ่ง (ความรับผิดชอบเพื่อชำรุดบกพร่อง) ซึ่ง
จะอธิบายในเล่มนี้

ค. หน้าที่ในการรับรองให้ผู้ซื้อได้เข้าครอบครองและถือเอา
ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นโดยปกติข (ความรับผิดชอบในการรอน
สิทธิ) ให้คู่ค้าอธิบายในส่วนที่ ๓

ผู้ซื้อ มีอาจ สามารถใช้ ทรัพย์สินนั้น เหมาะ สมแก่ ประโยชน์ตามที่มุ่งดังกล่าวแล้ว ผู้ขายก็จำต้องรับผิดชอบ

เหตุที่ผู้ขายต้อง รับผิดชอบ เพื่อ ความชำรุด บกพร่อง เช่นนี้ ก็เนื่องมาจากหลักทั่วไปในสัญญาว่าผู้เป็นฝ่ายในสัญญาจะต้องกระทำการโดยสุจริต ให้เทียบดูมาตรา ๓๖๘ ซึ่งบัญญัติว่า

“สัญญานั้นทำให้ ได้รับความไป ตามความ ประสงค์ในทางสุจริตโดยพิเคราะห์ถึงปกติประเพณีด้วย”

ในเรื่องสัญญาซื้อขายนั้นเป็นธรรมดาอยู่เอง ที่ผู้ซื้อ ประสงค์ได้กรรมสิทธิ์ใน ทรัพย์สินอัน สามารถอาจใช้ เป็นประโยชน์ได้ตามความมุ่ง โดยชำระราคาให้ ผู้ขาย เมื่อ ทรัพย์สินนั้นมิได้เป็นไปตามความมุ่งดังกล่าวแล้ว ผู้ขาย ก็ควรจะ รับผิดชอบ

ในกรณี ที่บุคคลซื้อ ทรัพย์สินอัน มีความชำรุดบกพร่อง เช่น มีลักษณะที่คล้ายกับกรณี ที่ผู้ซื้อ ๆ ทรัพย์สิน โดยความสำคัญผิดในคุณสมบัติของทรัพย์สินตาม มาตรา ๑๒๐ กล่าวคือ ในกรณี ทั้ง ๒ อย่าง ผู้ซื้อ ย่อม มีความสำคัญผิด แต่ความ ต่างกัน นั้น ดูเหมือน จะอยู่ที่ว่า ความสำคัญผิดตาม มาตรา ๑๒๐ นั้น ผู้ซื้อ สำคัญผิดไปว่า ทรัพย์สิน นั้น มีคุณสมบัติต้อง

ตามความมุ่ง ถ้าปราศจากคุณสมบัตินั้นแล้วผู้ซื้ออาจจะ
ไม่ซื้อทรัพย์สินนั้นได้ เช่น ก. ทำสัญญาขายเรือนให้ ข.
๑ หลัง ข. สำคัญผิดคิดว่าเรือนหลังนั้นทำด้วยไม้สักทั้ง
หมด แต่ความจริงได้มีไม้ตะแบกปนอยู่ด้วย ดังนั้นความ
สำคัญผิดของ ข. เป็น ความ สำคัญผิดในคุณ สมบัติ แห่ง
เรือนนั้นอันอาจทำให้การแสตงเจตนาของ ข. เป็นโมฆะ

แต่ความสำคัญผิดในเรื่องชำรุดบกพร่องนี้ไม่เป็นดั่งนั้น
กล่าวคือผู้ซื้อ ต้องการ ซื้อทรัพย์สิน นั้นจริง ตาม คุณสมบัติ
เช่นนั้น แต่ตามธรรมดาทรัพย์สินอันมีคุณสมบัติเช่นนั้น
อาจจะทำให้ผู้ซื้อใช้ทรัพย์สิน นั้นได้ตาม สภาพโดย ปกติ
หรือตามสัญญาซึ่งจะได้ตกลงกัน

เช่นตามอุทาหรณ์ข้างต้น สมมติว่า ข. ทราบคุณ
สมบัติของเรือนนั้นได้อย่างดีว่าเป็นเรือนทำด้วยไม้ สักปน
กับไม้ตะแบก แต่เสาคอนบนและจั่วของเรือนนั้นผุภายใน
เนื้อไม้ ซึ่งวิญญูชนตามธรรมดามีอาจ ๑ พบได้ และ
ความผุนั้นจะทำให้หลังคาบ้านพังลงมา ดังนั้น ข. ได้ซื้อ

---

๑ อุทาหรณ์ นี้เทียบตามคำพิพากษาคำตัดสินของศาลฎีกา
(ฝรั่งเศษ) วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๑๙๒๔

เรือนอันมีความชำรุดบกพร่องตามความหมายแห่งกฎหมาย
กรณีนี้ไม่เข้าอยู่ในความสำคัญ ผิดแห่งคุณสมบัติของทรัพย์สิน

ความสำคัญผิดทั้งสองประการนั้นคล้ายกันมาก และ
อาจจะบัญญัติไว้ในจำพวกเดียวกัน แต่ประมวลกฎหมาย
ของหลายประเทศได้บัญญัติแยกไว้ต่างกัน ดังเช่น ที่
ประมวลกฎหมายไทยได้ดำเนินการตาม

ผลแห่งความต่างกัน ในกฎหมาย ระวัง ความสำคัญผิด
ในคุณสมบัติของทรัพย์สินแต่ในเรื่องชำรุดบกพร่องก็ คือ ต่าง
ลักษณะก็มีผลไปอีกอย่างหนึ่ง เช่น ผลแห่งความสำคัญ
ผิดในคุณสมบัติของทรัพย์สินทำให้สัญญาซื้อขาย เป็นโมฆะ
(ดูมาตรา ๑๒๐) และอายุ ความในการบอกล้างโมฆะ
กรรมมีกำหนด ๑ ปี นับแต่เวลาที่จะอาจให้สัตยาบันได้
หรือถ้าเวลาได้ล่วงไปถึง ๑๐ ปี นับแต่เมื่อได้ทำโมฆะ
กรรมนั้นแล้วก็เพอนันจะบอกล้างไม่ได้ดูกัน (ดูมาตรา
๑๔๓) แต่ในเรื่องความชำรุดบกพร่องผู้ขายจะต้องรับผิดชอบ
ในการปฏิบัติชำระหนี้มีอาทิการเลิกสัญญา การใช้ค่าเสียหาย
การลดหย่อนราคา (?) ซึ่งจะได้ศึกษาต่อไป และอายุ
ความในเรื่องนี้มีกำหนด ๑ ปี นับแต่เวลาได้พบเห็นความ
ชำรุดบกพร่องนั้น (ปัญหาในเรื่องอายุความนี้ให้ดูมาตรา
๔๗๔)

มาตรา ๔๗๒ ในกรณีนี้
ที่ทรัพย์สิน ซึ่งขาย นั้นชำรุด
บกพร่องอย่างหนึ่ง อย่างใด
อัน เป็นเหตุให้เสื่อมราคา
หรือ เสื่อมความเหมาะสม
แก่ประโยชน์ อันมุ่งจะใช้
เป็นปกติที่ดี ประโยชน์ที่
มุ่งหมายโดยสัญญาที่ดี ท่าน
ว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบ

ความที่กล่าวมาในมาตรา
นี้ย่อมใช้ได้ ทั้งที่ผู้ขาย
รู้อยู่แล้ว หรือไม่รู้ว่าความ
ชำรุดบกพร่องมีอยู่

472.-In case of any
defect in the property
sold which impairs
either its value or its
fitness for ordinary
purposes, or for the
purposes of the con-
tract, the seller is
liable.

The foregoing pro-
vision applies whether
the seller knew or did
not know of the ex-
istence of the defect.

คำอธิบาย

วรรค ๑

ตามวรรคนี้มีข้อที่จะต้องพิจารณาว่า

๑. มีเกณฑ์อย่างไรที่จะถือว่าทรัพย์สิน ที่ซื้อ ขายชำรุด
บกพร่อง

๒. ทว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบนี้หมายความว่าอะไร

ข้อ ๑ มีเกณฑ์อย่างไร ที่จะถือว่า ทรัพย์สิน ที่ซื้อ ขาด
ชำรุดบกพร่อง

ได้กล่าวมาแล้วในคำอธิบายทั่วไปข้างต้นว่า การที่ผู้
ซื้อ ๆ ทรัพย์สิน “ชำรุดบกพร่อง” ต่างกับการซื้อทรัพย์สินโดย
ความสำคัญผิดในคุณสมบัติของทรัพย์สิน บัดนี้จะได้กล่าว
ถึงความหมายแห่งการชำรุดบกพร่องโดยนเฉพาะ

จะเห็นได้จากข้อความในวรรคนี้เองว่า กฎหมายพึง
เล็งถือเอาเกณฑ์ที่ว่า การชำรุดบกพร่องไม่สมประกอบ
แห่งตัวทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นจะทำให้เสื่อมราคาหรือเสื่อม
ความเหมาะสมแก่ประโยชน์ อันมุ่งจะใช้ เป็นปกติหรือที่มุ่ง
หมายโดยสัญญา กล่าวคือถ้าเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้ซื้อแล้ว
ผู้ซื้ออาจจะไม่ซื้อทรัพย์สิน นั้น เพราะไม่สม ประโยชน์ อัน
มุ่งจะใช้ หรือถ้าจะซื้อก็คงไม่ไ้ราคาถึงจำนวนเท่านั้น
(เสื่อมราคา) เหตุนี้หลักเกณฑ์สำคัญในเรื่องนี้ อัน
อาจทำให้ถือว่าทรัพย์สินที่ซื้อขายมีความชำรุดบกพร่องก็คือ

๑. ความเสื่อมราคา

๒. ความเสื่อมความเหมาะสม

๑. ความเสื่อมราคา

ทั้งนี้หมายความว่า ถ้าความบกพร่องหรือความไม่สม
 ประกอบแห่งตัวทรัพย์สินนั้นเป็นที่ประจักษ์แล้ว ผู้ซื้อ
 อาจไม่ซื้อเพราะเสียมความเหมาะสม หรือถ้าจะซื้อก็คงไม่
 ให้ราคาถึงเท่าที่ตกลงกันนั้น ทั้งนี้เป็นข้อเท็จจริงที่จะต้อง
 พึงเล็งโดยถ่องแท้เป็นเรื่องไป เช่นตามอุทาหรณ์ในเรื่อง
 ขายเรือนข้างต้น สมมติว่าถ้าความผุแห่งเรือนนั้นประ
 จักษ์แก่ ข. แล้ว ข. คงซื้อเพียงราคา ๑๐๐ บาท แต่
 เพราะเหตุที่ความผุยังมีได้ ประจักษ์แก่ ข. ในขณะที่ซื้อขาย
 ข. จึงซื้อเป็นราคา ๑๐๐๐ บาทดังนี้ ถ้อยคำที่กฎหมายให้
 ว่า "เสียมราคา" ตามนัยะดังอธิบายมาอาจเป็นเหตุให้
 วินิจฉัยได้ว่า ทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น บังเกิดความชำรุดบก
 พร่องอันผู้ขายจะต้องรับผิดชอบ

๒. ความเสียมความเหมาะสม

เสียมความเหมาะสม ในที่นี้ก็คือ ที่จะใช้ทรัพย์สินที่
 ซื้อขายนั้นให้สมแก่ประโยชน์ซึ่งผู้ซื้อได้มุ่งไว้ไม่ได้

ความมุ่งหมายของผู้ซื้อนี้มีใช่เป็น ความมุ่งหมายในใจ
 และเป็นความมุ่งหมายเฉพาะคน ๆ ก็จะต้องเป็นความ
 มุ่งหมายอันอาจเห็นได้ว่าเป็นปกติตามสภาพแห่งทรัพย์สิน
 เองอย่างหนึ่ง หรือในสัญญาได้ระบุความมุ่งหมายไว้

อีกอย่างหนึ่ง

เช่นตามอุทาหรณ์ในเรื่องขายเรือนข้างต้น สมมติว่าตามสภาพอันเป็นปกติแก่เรือนเช่นนั้น ยังอาศัยอยู่ได้ ข. ผู้ซื้อมาก็ได้ให้ราคาพอสมควรแก่การนั้น แต่เมื่อหลังคาพังลงมาตั้งนั้นก็อาจเป็น เสื่อมความเหมาะสมที่จะใช้ทรัพย์สินที่ซื้อ ขายนั้นให้ เป็น ประโยชน์ ตาม ความมุ่งอันเป็นปกติไม่ได้ หรือสมมติว่า ข. ทราบความผุแห่งเรือนนั้น แต่ในสัญญาซื้อขายนั้นได้ระบุไว้ว่าเมื่อซื้อแล้ว ข. อยู่ได้หลังคาไม่พังตั้งนี้เมื่อ ข. อาศัยอยู่ไม่ได้เพราะ หลังคาพังลงมาผู้ขายก็ต้องรับผิดชอบ

ข้อ ๒ ที่ว่า ผู้ขาย ต้องรับผิดชอบนั้น หมายความว่า ภาระใด บทกฎหมายในส่วนนี้ไม่ได้บัญญัติไว้ว่าผู้ขายจะต้องรับผิดชอบสถานใด

ตามประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๔๕๐ (ในเรื่องการรอนสิทธิ) ให้ใช้หลักอันว่าด้วยการไม่ปฏิบัติตามสัญญา (ชนิดสัญญาต่างตอบแทนชั้นบังคับ) คือ ทำให้ผู้ซื้อ มีสิทธิยึดหน้าวงราคา, เลิกสัญญา เรียกค่าสินไหมทดแทน

ตามประมวลแพ่งฝรั่งเศส มาตรา ๑๖๔๔ ได้บัญญัติถึง

สิทธิของผู้ซื้อไว้ โดยนเกาะเรื่องนี้ คือ ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อ
ทรัพย์สินชำรุดบกพร่องมีสิทธิเลือก คือ สถานหนึ่งเรียกราคาที่
ได้ชำระไปแล้วคืน สถานหนึ่งรับเอาทรัพย์สินนั้นไว้โดย
ใช้ราคาตามส่วน ซึ่งผู้ชำนาญการพิเศษจะได้กำหนดลงไว้

ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส ก็มีบัญญัติสิทธิของผู้ซื้อไว้
โดยนเกาะเรื่องนี้ คือ ให้สิทธิที่จะเลิกสัญญา ลดราคาลง
ตามส่วน หรือให้ผู้ขายเปลี่ยนทรัพย์สินให้ใหม่ถ้าทรัพย์สิน
สินนั้นเป็นประเภทอันจะแทนกันได้ ดูประมวลกฎหมาย
สวิสว่าด้วยหนี้

บทกฎหมายไทยในเรื่อง ผลแห่งสัญญา มีบัญญัติ อยู่ใน
มาตรา ๓๖๕ - ๓๗๒ อันเกี่ยวกับวิธีการไม่ปฏิบัติตามสัญญา
ต่างตอบแทนและมีบทบัญญัติไม่มากมายพอที่จะกล่าว
ถึงกรณีพิเศษเช่นในเรื่องสิทธิของผู้ซื้อ

แต่ถ้าจะพิจารณาต่อไปในหมวด ๓ แห่งลักษณะซื้อขายนั้น
อันว่าด้วยหน้าที่ของผู้ซื้อแล้วจะพบ บทบัญญัติมาตรา ๔๘๘
ซึ่งมีความว่า

“ถ้าผู้ซื้อพบเห็นความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินซึ่ง
ตนได้รับซื้อ ผู้ซื้อชอบที่จะยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระ

ไว้ได้ทั้งหมด หรือ แต่บางส่วน เว้นแต่ผู้ขายจะหาประกันที่สมควรให้ได้"

และถ้า จะกลับไป เทียบ กับ บทบัญญัติใน เรื่อง ขาดตกบกพร่อง คือ ตามมาตรา ๔๖๕ - ๔๖๖ ซึ่งในกรณีเช่นนั้น ผู้ซื้ออาจรับเอา ทรัพย์สิน ที่ขาดตกบกพร่องไว้ และ ชำระราคาตามส่วนก็ได้แล้ว ทำให้น่าคิดว่า ผู้ขายจะต้องรับผิดชอบ หรือทำให้ผู้ซื้อเกิดสิทธิเพราะเหตุผู้ขายเป็นฝ่ายรับผิดชอบ หลายประการ เช่น สิทธิเลิกสัญญาอัน เป็นผลธรรมดาเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาประการหนึ่ง สิทธิยึดหน่วงราคาไว้ อันมี บทบัญญัติ * ทั่วไปใน มาตรา ๓๖๕-๓๗๒ และบทบัญญัติเฉพาะ คือ มาตรา ๔๘๘ สนับสนุน อีกประการหนึ่ง และสิทธิที่จะรับเอาทรัพย์สินไว้ตามสภาพ กิ่งนั้น โดย ลด ราคา ลง ตาม ส่วน ให้ เหมาะสม แก่ สภาพ

๑. ให้ดูมาตรา ๔๘๔ เทียบเคียงในข้อที่ผู้ขายจะต้องคืนราคา แม้ข้อสัญญาจะมีว่าผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบ

มาตรา ๔๘๔ ข้อสัญญาว่าจะไม่ต้องรับผิดชอบ นั้นย่อมไม่คุ้มผู้ขายให้พ้นจากการต้องส่งเงินคืนตามราคาเงิน แต่จะได้ ระบุไว้ เป็น อย่างอื่น

เพราะเหตุที่ผู้ซื้อ มีสิทธิยึดหน่วง ราคาไว้แต่บางส่วนได้
ซึ่งน่าจะคิดว่าเมื่อผู้ซื้อ ยึดหน่วงไว้โดย ประการเช่นนี้ก็อาจที่
จะมีความประสงค์รับเอาทรัพย์สินนั้นไว้ หรือขอให้ ผู้ขาย
ชำระหนี้ให้ ถูกต้องตามที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญา แต่
สิทธิของผู้ซื้อใน ประการ หลังนี้จะ มีแน่นอน ถูกต้องเพียง
ไร เป็นสิ่งที่น่าคิด

วรรค ๒

ตามวรรคนี้ ผู้ขายจะต้องรับผิดชอบแม้ทั้งความบกพร่อง
นั้นตนจะได้อู้หรือไม่รู้ก็ตาม เช่นตามอุทาหรณ์ในเรื่อง
ขายเรือนข้างคั้น สมมติว่า ก. ผู้ขายไม่ทราบว่าเป็น
ผุดงั้น ก. ก็ยังคงต้องรับผิดชอบอยู่นั่นเอง

มาตรา ๔๗๓ ผู้ขาย
ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ
ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

(๑) ถ้าผู้ซื้อได้รู้อยู่
แล้วแต่ในเวลาซื้อขายว่ามี
ความชำรุดบกพร่อง หรือ
ควรจะได้รู้เช่นนั้น หากได้
ใช้ความระมัดระวัง อันจะ
พึงคาดหมายได้แต่วิญญูชน

(๒) ถ้าความชำรุดบก
พร่องนั้น เป็นอันเห็นประ
จักษ์แล้ว ในเวลาส่งมอบ
และผู้ซื้อรับเอาทรัพย์สิน
นั้นไว้โดยมิได้อัดเอื้อน

(๓) ถ้าทรัพย์สินนั้น
ได้ขายทอดตลาด

473-The seller is not
liable in the follow-
ing cases:

(1) If the buyer knew
of the defect at the
time of sale, or would
have known of it if he
had exercised such care
as might be expected
from a person of
ordinary prudence.

(2) If the defect was
apparent at the time
of the delivery, and
the buyer accepts the
property without re-
servation.

(3) If the property
was sold by public
auction.

คำอธิบาย

มาตรานี้บัญญัติกรณีซึ่งกฎหมายยกเว้นมิให้ผู้ขายต้อง
รับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง แต่นอกจากกรณีดังกล่าว
ไว้ในมาตรานี้แล้ว ยังมีเหตุอีก ๒ ประการซึ่งผู้ขายไม่ต้อง
รับผิดชอบ คือ

๑. ในกรณีที่มิใช่ข้อสัญญาว่าจะไม่ต้องรับผิดชอบ ให้ดู
คำอธิบายใต้มาตรา ๔๘๓-๔๘๕

๒. ถ้าความชำรุดบกพร่องนั้นเกิดขึ้นภายหลังการซื้อขาย
ความชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้น ก่อน หรือในขณะที่ทำ สัญญา
ซื้อขายเท่านั้นซึ่งผู้ขายจะต้องรับผิดชอบแม้ความชำรุดบกพร่อง
นั้น จะพบเห็นภายหลังซื้อขาย ก็ได้ ผู้ซื้อก็ยังมิเสียสิทธิฟ้องร้อง
ได้ภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วัน พบเห็นให้ดูคำอธิบาย
เรื่องอายุความใต้มาตรา ๔๗๔

อนุมาตรา (๑)

ตามอนุมาตรานี้ เมื่อผู้ซื้อได้รู้หรือควรจะได้รู้ถึง
ความชำรุดบกพร่องนั้นแล้ว ก็ต้องถือว่าผู้ซื้อมีความมุ่ง
ซื้อทรัพย์สินตามสภาพเช่นนั้น ความชำรุดบกพร่องอันมีอยู่

จึงมิใช่ความชำรุดบกพร่อง ตามความหมายดังที่ได้อธิบาย
มาแล้วในมาตรา ๔๗๒

แต่การที่จะถือว่า ผู้ซื้อควรจะได้รู้ชั้น กฎหมาย
ให้ถือตามที่ฟังคาดหมายได้แต่วิญญูชนที่จะต้องใช้ ความ
ระมัดระวังในการซื้อขายทรัพย์สินเช่นนั้น และ ต้อง แล้ว
แต่ข้อเท็จจริง เป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น ก. ขายรถยนต์ให้
ข. ๑ คัน เครื่องยนต์ของรถนั้น เสียเสียไม่ได้ดังนี้ ตาม
ปกติผู้ซออรถยนต์ ก็จะต้องทดลองเครื่องยนต์ ถ้า ข.
ผู้ซื้อไม่ได้ทดลอง ตามวิญญูชนแล้ว ข. ผู้ซื้อ ก็จะฟ้อง ก.
ผู้ขายให้รับผิดชอบเพราะ ความชำรุดบกพร่องไม่ได้

อนุมาตรา ๒

ตามอนุมาตรานี้ เมื่อความชำรุดบกพร่องเป็นอันเห็น
ประจักษ์แล้วในเวลาส่งมอบ และผู้ซ่อยังรับเอาทรัพย์สิน
นั้นไว้โดยมิได้อิดเอื้อน ก็ควรถือเอาว่าผู้ซื้อประสงค์
ซื้อทรัพย์สินตามสภาพอันชำรุดบกพร่องเช่นนั้น เช่นตาม
อุทาหรณ์ที่ได้ให้ไว้ในเรื่องขายรถยนต์ข้างต้น สมมติ
ว่า ข. ผู้ซื้อเห็นความเสียหายแห่งเครื่องยนต์ในเวลาที ก.
ส่งมอบ และ ข. ก็ยังรับเอาไว้โดยไม่อิดเอื้อน เช่น
ข. ก็จะฟ้อง ก. ให้รับผิดชอบเพื่อชำรุดบกพร่องไม่ได้

อนุมาตรา ๓

โดยอนุมาตรานี้ ผู้ขายทรัพย์สินที่ได้ขายทอดตลาด
ไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องแห่งทรัพย์สินนั้น
เหตุฉะนั้นผู้ซื้อทรัพย์สินในการขายทอดตลาดจึงต้องเสี่ยง
ภัยในเรื่องความชำรุดบกพร่อง

มาตรา ๔๗๔ ในข้อรับ
ผิด เพื่อ ชำรุด บกพร่อง นั้น
ท่าน ห้ามมิให้ ฟ้อง คดีเมื่อ
พ้น เวลาปีหนึ่ง นับแต่เวลา
ที่ได้พบเห็นความชำรุดบก
พร่อง

474.-No action for
liability for defect can
be entered later than
one year after the
discovery of the defect.

คำอธิบาย

มาตรานี้ บัญญัติ อายุความ แห่งสิทธิ เรียกร้อง ให้ผู้ขาย
ต้องรับผิด เพื่อความ ชำรุดบกพร่อง คือ มีกำหนด ๑ ปี
นับแต่ เวลาที่ผู้ซื้อ ได้พบเห็นความ ชำรุดบกพร่อง เช่น ตาม
อุทากรณ์ใน เรือขาย เรือที่แล้วมา สมมติว่า ข. ผู้ซื้อ
พบความชำรุดบกพร่องใน เรือ นั้น เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๔๗๓ ข. ก็มีสิทธิฟ้อง ก. ให้รับผิด ภายในวันที่
๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๔

แต่ ปัญหา มีว่า ถ้าการได้ ล่วง เลยไป ชำนานแล้วนับแต่
เวลาซื้อขาย ผู้ซื้อซึ่ง ได้พบความชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้อ

จะยังคงมีสิทธิฟ้องผู้ขายให้ต้องรับผิดชอบหรือไม่ ? และควร
จะถือหลักอายุความทั่วไป แห่งสิทธิเรียกร้อง คือ ถ้า
นับแต่วันซื้อขายล่วงแล้วไป ๑๐ ปี ผู้ซื้อ ยัง มิ ได้ พบ ความ
ชำรุดบกพร่อง จึง มิ ได้ ฟ้องร้อง ผู้ขายเสีย ภายใน กำ
หนด นั้น สิทธิ ของ ผู้ซื้อ ใน เรื่อง นี้ จะ เป็น อันขาด อายุความ
หรือไม่ ?